

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 35-40, József 68-89.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 140 K
Félévre 75 K. Negyedévre 40 K.
Egyes szám ára — — — 4 korona.

Budapest, 1922.

III. évfolyam 7. szám.

Vasárnap, február 12.

Mi történt a Tisza mellett?

(*) Nagy esemény történt a kubikosok hazájában: Csongrádon. Két hete alakult meg a tiszaparti városban Magyarország első vállalkozó szövetkezete a földmunkások köréből. Korszakos jelentősége van ennek az alakulásnak, mert új irányt ad a munkásmozgalomnak. Függetlenné teszi a munkást anélkül, hogy harcra kényszerítené. A szövetkezés varázserejét nyújtja a munkásoknak, hogy szövetkezve tőkéhez jussanak s a tőkét és munkát egy kézben egyesítsék.

A jobbára idegen vállalkozók eddig többnyire kiszipolyozták a földmunkásokat. A vállalkozó nagytőkés sok pénzt kapott a közmunkáért, melyet olcsó napszám mellett végeztetett a kubikosokkal. A földmunkások vállalkozó szövetkezetének ép az a célja, hogy a munkások a napszámon kívül a vállalkozói nyereséget is megkaphassák.

Olaszországban már évek óta nagy sikerrel működnek a munkásvállalkozó szövetkezetek. Számuk majd háromszáz és egész vasutvonalakat, vízvezetékeket, híres kövesutakat, nagyszabású épületeket, artézi-kutakat, tőzegkitermelő üzemeket, áthidalásokat és ármentesítő műveket létesítettek. Az

Jég hockey-mérkőzés a fővárosi nagy korcsolyapályán.

olasz állam több száz millió lira kölcsönt bocsátott rendelkezésükre s törvényekben biztosított számukra kedvezményeket. A közmunkák nagyjából Olaszországban a munkásszövetkezetek végzik s ezzel sok-sok millió kerül a profitéhes spekulánsok helyett a munkások zsebébe.

A csongrádi földmunkások kezdeményezése, mely az olaszok útján halad, első a maga nemében Magyarországon. Örülünk neki, hogy az alföldi munkásközösség központjában történt a korszakos alakulás, mert ezzel nagy lépést tettünk a szociális béke felé.

Majd kétezer napbarnította magyar jött össze ezen a vasárnapon a csongrádi városháza nagytermében. Ünnepi csöndben, majd kitörő lelkesedéssel hallgatták Schandl Károly földművelésügyi államtitkár, nemzetgyűlési képviselőjük beszédét, aki világos szavakkal főtötte előttük a multat, melyet a tőke és munka erőszakos összeütközése okozott s a jövőt, melybe a szövetkezés vezetni őket, ha egyesülnek a tőke egy

Az ország házában hetekig meddő szócáták voltak. A Tisza mentén a Magyarok Istene reménysugarat küldött a kétségbeeső jobbak vigasztalására: Kezdődik az élet... megmozdultak a magyar földmunkások... százados munkára!

Budapest, február 11.

Kenyér és voksolás. A nemzetgyűlés utolsó munkája a választói törvény meghozatala. Bethlen István miniszterelnök egy millióval több embernek akar választói jogot adni, mint a legutolsó törvény, melyet Wékerle Sándor hozott. Másfél millió férfi szavazón kívül egy millió asszony is fog szavazni, szóval a hét és fél millió lakosságból két és fél millió lélek lesz szavazó. Ebből látszik, hogy olyan általános lesz a választói jog, amilyen csak lehet. Ennek dacára a pesti banktőke politikusai, Vázsonyiék és Rassaiék, no meg a velük szövetkezett ellenzéki mágnások, azt kürtölik világgá, hogy nem akar általános választói jogot a kormány.

Meg akarják akadályozni a választói törvény létrehozását. Azt is értjük, miért. Jól tudják, hogy liberális politikájukkal elbuknak a választásokon. Már előre gondoskodnak hát, hogy legyen mivel szepíteni bukásukat. Meggátolják obstrukcióval a törvény letárgyalását s ha a kormány kényszerűségből megint rendelet alapján választat, teletorokkal szörnyűkódhessenek, hogy törvénytelen az új nemzetgyűlés. Innen van a nagy láрма, hogy elveszik a szavazati jogot a néptől. Hát ez először is nem igaz. Másodszor meg hiába ám a szavazati jog, ha nincs kenyér. Látunk mi már olyan idöket, mikor a szegény embereket mindennap voksolatták, még sem volt senki boldog, mert nem volt kenyér. Emlékezzünk csak vissza a Károlyi-féle népbolondításra, mikor folyton gyűlések voltak, mindenkit elcsaptak a maga helyéről s még a putris cigánygyermek is kaptak szavazati jogot. Vagy ott volt a tanácsköztársaság rémuralma. Szavazott minden proletár, de mit ért vele? Korgott a hasa, mert csak tőköt, meg gerstlüt

kapott, azt is dekára. Hát ilyen világból többet nem kérünk. Előbb kenyérről gondoskodjanak, aztán voksoltsák az embereket, mert éhes gyomorral szavazni se lehet. Már pedig a liberális urak korteskedése megint följforduláshoz vezethet, ha résen nem lesz a józan magyar nép s ki nem tart a földművelő nép és keresztény polgárság egysége mellett.

*

Földművesmunkások sorsa. Mayer földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be a nemzetgyűlésnek, hogy a baleset által sújtott gazdasági cselédek és biztosított földműves munkások segélyét fölemelhesse. Arról van szó, hogy ezek az igazi magyar fajta munkások legalább tízenöttször akkora segítséget kapjanak baleset esetén, mint eddig. A miniszter azt is bejelentette, hogy már készül a betegség esetére való biztosításról szóló törvényjavaslat is a földművesmunkások javára. A nemzetgyűlésen nagyon melegen szölköztek az alkalmakkal a földművesmunkások sorsáról Temesváry Imre, Perlaky György, Kiss Menyhért, Fröhvirt Mátyás, Szabó József és maga Mayer János miniszter is. De csodálatosan hallgattak az ellenzéki honatyaik, sőt ott se voltak. Csizmadia, Kasnya, Drözdi, Méhely a földművesmunkások szavazataival jöttek be, de egy szavuk se volt a nemzetgyűlésen,

A pápaválasztó Rómából.

A pápaválasztás napjai alatt állandóan nagy tömeg hullámozott a sixtusi kápolna előtti térségen, figyelve, vajjon fekete vagy fehér füst emelkedik-e föl a kápolna felől. A fekete füst a választás érvénytelenségét, a fehér a sikerét jelenti. Ezúttal négyszer emelkedett föl fekete füst, míg végre a fölszálló fehér füst tudtul adta, hogy a bíborosok egyike elnyerte a megválasztáshoz szükséges kétharmad többséget. Képünk a füstre várók csoportját örökíti meg.

részének békés megszerzésére. Isten áldása fogja kisérni a földmunkások művét, melyre a krisztusi szeretet szór fény-sugarakat. Hiszen már Lenin is kénytelen beismerni, hogy erőszak helyett a szabad szövetkezés mentheti meg az embereket. A politika nem boldogít, fogjunk munkához: egy mindannyiért, mindannyi egyért!

A történelem megható órái jutottak eszünkbe, mikor Horánszky Dezső, az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérigazgatója, szavaira szent elhatározással kiáltott föl az ezernyi hang, hogy megalakítják a csongrádi földmunkások vállalkozó szövetkezetét. Borsody Sándor igazgató javaslatára el is fogadták az alapszabályokat s megalakították az igazgatóságot, melybe hat munkást, két tanítót és egy mérnököt választottak egyhangulag. A szövetkezet elnöke Jarabek István földművelésügyi miniszter Baross Gábor, a földművelésügyi miniszter Mayer Károly miniszteri tanácsosok, a kereskedelmi miniszter Balogh Ferenc miniszteri titkárral képviseltette magát. A megyét Szabó Sándor főispán és Négyessy Imre szentesi polgármester képviselte. A csongrádiak Kovács Elemér főjegyző, Gresskovich Pál József és Forgó Mihály gazdasági és Vári István szőlőgazdasági egyesületi elnökök vezetésével osztálykülönbség nélkül ott voltak. Mindenkori, kormány és társadalom fölkarolta a szent ügyet.

mikor a földművesmunkások sorsáról volt szó. Úgy látszik, ezeket az urakat általában a liberális ellenzékét csak akkor érdeklik a munkások, mikor a voksaikra van szükség. Ebből okulhat a jobb sorsra érdemes földművelőmunkásság.

*

A szociáldemokrata párt a kommunistákkal tart összeköttetést. Leleplezték a magyarországi nemzetközi szociáldemokrata pártot. A leleplező nem más, mint Landler Jenő, a hírhedt népbiztos, aki Kun Bélával Bécsbe szökött s most is ott van. Egyik bécsi lapban nyilatkozatot tett közzé, melyben elmondja, hogy a moszkvai kommunista központ számára a magyarországi nemzetközi szociáldemokrata párt és a Népszava állították össze azon kommunista letartóztatottak jegyzékét, akiknek a kiszabadítását Leninék követelték a becsületes magyar túsok élete fejében. Akinek van esze, annak elég ennyi... Aki újra diktaturát és bolsevizmust akar, csak tartson a pesti vörös vezérekkel és olvassa a Népszavát.

Az angol trónörökös Indiában.

Az angol király legidősebb fia, a walesi herceg, ezidőszerint Indiában tartózkodik, ahol a benszülött lakosság káprázatos ünnepeket, nagyszerű vadászatokat rendez tiszteletére. Képünk a fiatal trónörökösöt ábrázolja, előtte zsákmányul ejtett tigris fekszik, körülötte európai és indiai kíséretének tagjai sorakoznak.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

A Kisgazda- és Földművespárt a legutóbbi értekezleten egységes táborbba szóliotta mindazokat, akik a párt elveit férfias őszinteséggel magukévá teszik. Ennek a felszólításnak élénk visszhangja támadt. *Bethlen* István gróf miniszterelnök, *Klebelsberg* Kunó gróf belügyminiszter, *Fáy* Gyula, *Gyömörey* György, *Karaffiáth* Jenő, *Korányi* Frigyes báró, *Magyar* Kázmér, *Mikovényi* Jenő, *Nagy* János (egri), *Putnoki* Móric, *Ruprecht* Olivér, *Sallay* János disszidens képviselők, továbbá *Erek* Károly, *Jármy* József, *Tasnádi* Kovács József, *Mahunka* Imre, *Pálffy* Dániel, *Pröhle* Vilmos, *Ráday* Gedeon gróf, *Széchenyi* Viktor gróf pártonkívüli és *Szádeczky* Lajos egyesüléspárti képviselők kíséretében, megjelent az Eszterházy-utcai pártkörben és a párt jelen volt tagjai nagy lelkesedéssel fogadták. *Kenéz* Béla betegsége miatt levélben mentette ki távolmaradását.

A barátságos eszmecsere követő vacsorán az első felköszöntőt *nagyatádi Szabó* István mondta és összetartás szükségességét hangoztatta. *Bethlen* István gróf válaszában kiemelte, hogy a magyar történelmi osztályoknak teljesen egybe kell forrniuk a kisgazdatársadalommal és meg kell osztani vele a politikai vezetést. A miniszterelnök szavait gyakran szakították felbe lelkes éljenzéssel és beszéde végeztével meleg ünneplésben részesítették.

Szijj Bálint, a párt alelnöke, üdvözölte a megjelenteket és kérte *Bethlen* István gróf miniszterelnököt, hogy

vigye diadalra az egységes párt tiszta lobogóját.

Több felszólalás után *Bethlen* István emelkedett ismét szólásra és kijelentette, hogy a *kisgazdatársadalom a régi köznemesség szerepét vette át.* A magyarság csak akkor volt erőtlén, amikor ez a két osztály nem értette meg egymást. *Mahunka* Imre, mint a magyar iparosság képviselője fejezte ki örömét az egyesülés felett, mert

a termelő osztályok összefogása a tanult osztályokkal biztos záloga a magyar nemzet jövőjének.

Nemzetgyűlés.

Január 30. *Nagy* János (egri) és *Gríger* Miklós és mások felszólalása után *Hegyeshalmy* Lajos kereskedelemügyi miniszter fejtegette az ipartörvényjavaslat fontosságát. A nemzetgyűlés a javaslatot általánosságban elfogadta és megkezdte részletes tárgyalását. Az ülés folyamán *Gaál* Gaszton, az újonnan megválasztott elnök, elfoglalta az elnöki széket.

Január 31. A nemzetgyűlés folytatta az ipartörvényjavaslat részletes tárgyalását.

Február 1. A kisgazdapárt teljes erővel foglalt állást az ipartörvényjavaslat mellett, mert ez százezrek sorsán fog könnyíteni és a kisgazdapárt szíven viseli a kisipar megerősödését.

Február 3. A nemzetgyűlés *Pálffy* Dániel indítványára elhatározta, hogy

az iparosok a segédlevél megszerzése után mestervizsgát tehetnek

és ez az iparos viselheti a «mester» címet. *A mestervizsga azonban nem lesz kötelező.* A tejtermékek feldolgozásának iparát engedélyhez kötik.

Február 4. A nemzetgyűlés részleteiben is elfogadta az ipartörvényt, azután megszavazta a

mezőgazdasági munkások betegsegélyezéséről

szóló javaslatot, amelynek értelmében a földművelésügyi miniszter *rendeletileg szabályozza az Országos Gazdasági Munkáspénztár részére járó díjakat, valamint a pénztár által kifizetendő segélyeket.* *Mayer* János földművelésügyi miniszter a javaslat tárgyalása során bejelentette, hogy legközelebb betérjeszi

**az összes mezőgazdasági munkások kötelező bal-
esetbiztosításáról szóló törvényjavaslatot.**

Kállay Tibor pénzügyminiszter *Benkő* Gábor interpellációjára azt válaszolta, hogy az ezer koronán aluli pénztári elismervények beváltását folytatják, a vagyonváltság fizetésénél pedig elfogadják a hadikölcsönkötvényeket és a pénztári elismervényeket.

MEZŐGAZDASÁG

Hogyan terem sokat a kukorica?

Irta: Gyárfás József.

Mult cikkemben előadtam, hogy egyes uradalmaink az Alföldön, tehát száraz viszonyok közt, évek átlagában kat. holdankint 20 mázsa körüli kukoricaterméseket érnek el, vagyis az országos átlag kétszeresét állítják elő. Röviden elmondom, hogyan.

A kukoricának szánt táblákat ősszel feltétlenül legalább 20—25 cm. mélyre megszántják; ha a kukorica kalászos

Üvegház korai ugorkák termelésére.

után kerül, az őszi szántást megelőzően már a nyáron feltörlik a tarlót. Laza, homokos, vagy fekete földön az őszi szántást rögtön elfogadják; kötött vagyis agyagtalaj azonban nagyon összefolyva, ha már őszi elfogadják és azért azt csak kora tavasszal fogadják el, míhelyest a földre állattal rámenni lehet. Ezek az uradalmak egyébként nemcsak kukoricaföldjeiket, de minden őszi felszántott, de be nem vetett táblájukat, még ha azt őszi el is fogadják volna, kitavaszkodás után fogással vagy tövisboronával, szekérodallal, egyengetővel stb. elsimitják. Ezzel vékony porhanyó réteget teremtenek a föld tetején, mely maga ugyan hamar kiszárad, de maga alatt nyirkosan tartja a földet, mert nem engedi belőle a nedvességet a talaj felszínére szállani és ott elpárologni. A kukoricának sok víz kell. Az őszi szántással és annak elfogadásával uradalmaink nem egészen száraz tél után a talajban annyi nedvességet feltognak és megőrznek, hogy még száraz években is annyi kukoricájuk terem, mint amennyi jó években az országos átlag.

Az őszi szántásnak korai elsimitása azért is jó, hogy vele egészen egyenmű lesz a föld, azaz benne rög, finom föld és nedvesség egyformán oszlik el. Ha csak áprilisban, a kukorica vetése előtt, fogadjuk el az őszi szántást, a barázdákat hol görönggyel, hol meg porral huzzuk be, a fogástól lehordott orom helyén pedig felszínre jön az ülepített nyirkos föld; a talaj állapota így nem lesz egyforma és az eredmény: egyenetlen kelés és tejlődés.

A nagy kukoricaterméseket felmutatni bíró uradalmaink azután tavasszal majd sohasem szántják meg a kukoricaföldet, még vetés előtt sem, hanem valahányszor tetejét eső öszsemosta, vagy az kezd kigazlani, elég nehéz, illetve terhelt, élesfogú fogásokkal megjárják.

A kisgazda pedig tavasszal rendszerint megszántja a kukorica alá a földet akkor is, ha őszi felszántotta volna. Először azért, hogy a télen vagy a tavasszal kihordott trágyát alá forgassa. Ezzel szemben az említett uradalmak már tekintettel vannak arra, hogy a szárazságot az a kukorica érzi meg legelőbb és az sül ki a leghamarabb, melyet tavasszal leszántott trágyába vetettek, különösen, ha az még jó szalmás is volt. Maga a tavaszi szántás is már sokat zárít a földön és még jobban megy a téli nedvesség veszendőbe azzal, hogy a friss trágya üregebbé teszi a földet. Ha azután nem jön hamar elég kiadó eső, mely a talajt összeülepíti, a friss trágyás, laza földhen a kukorica rosszul

fog kelni és gyatrán fog fejlődni. A jól kezelt uradalmaink inkább nem trágyáznak a kukorica alá, ha a trágyát nem még a nyáron, vagy legkésőbb a tél elején hozzátják alá. Ha ez nekik nem lehetséges, legalább azon vannak, hogy ne szalmás, hanem jól, porhanyóra beérett trágyát hordjanak ki télen az őszi mindemellett felszántott kukoricatáblára, hogy azt kitavaszkodás után, amint az idő megengedi, rögtön sekélyen aláforgassák. Erre a célra rendszeren a tányéros boronát, az ú. n. *tárcsást* használják, mely csak a föld tetejét forgatja meg, de azért a porhanyó trágyát jól beledolgozza. Ilyen eszköze a kisgazdának nincsen, de ha már kell az őszi szántást tavasszal újból meg-megszántania, az ekét lehető sekélyen járassa; különösen, ha nem trágya alászántásáról van szó, hanem ha tavasszal nem boldogul a fogással, vagy mert nagyon tömött, illetve kemény a föld, vagy nagyon kigazlott. Tavasszal azonkívül az ekét csak akkor eresszük neki a földnek, ha porhanyó, omlós szántást ad és a szántás után azonnal, amint a teteje megpirkad, fogást járassunk.

A kisgazda azonkívül tavasszal azért is használja az ekét a kukoricánál, mert, bár egyre jobban divatjat mulja az eke után barázdába történő vetés, mégis sokszor észlelte azt, hogy a friss szántásba vetett kukorica jobban kelt és szelben fejlődött, mint az őszi szántásba vetett. De csak akkor, ha az őszi szántást nem úgy kezelte, mint fent elmondottam, hanem vetésig maghazakban hagyta összeállani és kigazlani. Ekkor az ekével alulról felhozott nyirkos és omlós földben persze jobban érezte magát a kukorica, mint a rögök közé vagy porba vetett. Száraz években azonban száz meg száz példa bizonyítja, hogy az ismételt fogással porhanyó és gyomtalan állapotban tartott őszi szántásba vetett kukorica sokkal jobban bírja a szárazságot, mint a tavaszi szántásba vetett, telteve, hogy magját vetéskor elég mélyre rakták le.

Az említett uradalmak ugyanis a kukoricát oly mélyre teszik földbe — könnyebb, porhanyó földön 8—10 cm-re is —, hogy nedves rétegbe jusson. Kiválóan ügyelnek arra is, hogy a vetőggy elég tömött legyen, mert csak akkor kel a kukorica gyorsan és egyenletesen. Szárazságban tehát a bevetett kukoricaföldet rögtön lehengerezik nehezebb hengerrel, hogy a földet jól a maghoz szorítsák. Mivel azonban az így lehengerezett föld nagyon kiszárad, a henger nyomában könnyű fogást, esetleg tövisboronát járatnak, mely a föld felszínét lazítja csak fel, de nem hatol addig a rétegig, melyben a mag tömött fekszik. Ha a föld kitavaszkodáskor nagyon hantós, akkor annak elaprózására a hengert természetesen már a vetés előtt is alkalmazzák, annyira helyeznek súlyt arra, hogy a kukorica rög nélküli, eléggé tömött, de a tetején laza földbe kerüljön.

A nagy kukoricaterméseket azután uradalmaink azzal is elérik, hogy a kukoricát nem sorba vetik, hanem négyzetkötésbe fészkelik úgy, hogy a táblát keresztben és hosszában a közepes érésű tengeriknél 60—70 cm-re megvonallazzák és a vonalak keresztező pontjaira, vagyis egy-egy fészekbe 2—3 magot raknak, de később, egyezéskor, egy fészekben csak egy tövet hagynak meg. Ezzel nemcsak sok vetőmagot takarítanak meg, de minden szál kukoricának egyforma nagy hely jut, egyformán bír mind fejlődni és ami a földolog, a kukoricát két irányban lehet megművelni!

Míhelyt a kukorica kikelt, azt jól megfogadják, tudva tapasztalataiból azt, hogy a porhanyóra elmunkált és tömött talajba elég mélyen fészkelte kukoricát a fogas sem ki nem tépi, sem rögtöstől ki nem forgatja, hanem csak gyorsabb fejlődésbe hozza, mert felér egy kapálással.

Azután pedig a kukoricát aratásig, ameddig fogással közé mehetnek, keresztben-hosszában lókapával 4—5-ször is

megjárták. Kézi munkát csak annyiban adnak, hogy egyezés-kor a kukoricát a tő körül kis kapával megkapáltatják.

A kukoricát mindig simán művelik, azaz nem töltögetik fel. Ezt csak fölös földszárításnak tapasztalták. Sok helyen a kiscsászák még ragaszkodnak a feltöltögetéshez megszokottságból és azért is, mert némileg védi a kukoricát a szél kitérés ellen. Sok kísérlet azonban kimutatta, hogy a töltögetés csak nedves talajon jó, szárazságban csökkenti a termést. Jól művelt és elég mélyen fészkelte kukorica, ha nem kapálgatjuk oly mélyen, hogy folyton elvagdossuk gyökereit, nem fog kidülni.

A kiscsászák a kukoricának kockás művelését, vagyis a négyzetkötésbe ültetett kukoricának keresztben-hosszában való megművelését a legtöbbször földjének keskenysége miatt nem valósíthatja meg. Nehezebben védheti meg továbbá földjét varju-, fácán- stb. kár ellen, mert ezek a fészkekbe vetettek kukoricában több kárt okozhatnak, mint a sorokban. Hiszen, ha csak pár fészket kiesznek, már jó nagy darabon nem lesz kukorica, az utánültetéssel pedig száraz fekvésben nem sokra megyünk. De ha már sorba kell vetnie kukoricáját, a kiscsászák is megteheti azt, hogy nyáron át vagy ősszel letrágyázzát őszi szántásba teszi, melyet tavasszal korán és azután is vetésig többször elfogasolt és legfeljebb csak szűkségből szántott meg tavasszal sekélyen és porhanyó állapotában. Nincsen továbbá abban sem lehetetlenség, hogy a kukoricának a fogással és ha kell, hengerrel eléggé tömött vetőágyat állítson elő és abba elég mélyre vessen, szárazságban a vetést lehengerezze, de a föld tetején rögtön könnyű fogással vagy tövissel fellazítsa. Módjában van az is, hogy a kihalt kukoricát megfogasolja és ne akkor kezdje kapálni, mikor már jól kigazlott, hanem ha csak kezd kigazlani, vagy eső a földjét összeverte, aratásig 4—5-ször is művelje simán, azaz feltöltés nélkül, ha kézikapálással nem győzi, kézi tolókapával, vagy lókapával. Ha azonkívül még jó fajtát is természet, jól csirázó magját idejében megfelelő sőtávolságra elveti és később egyezéskor is annyira kiritkítja, mint azt az illető fajta természetje vagy nemesítője mondja, ha idejében fattyaz stb., akkor a kiscsászának is legalább megkértszereződnek kukorica-termései, ha már akkora termései nem is lehetnek, mint amilyeneket egyes egyedül a helyesen végzett kockás műveléssel lehet elérni.

Akik az elmondottak egyes részleteire netán bővebb felvilágosítást óhajtanának, forduljanak az *Orsz. M. Kőr. Növénytermelési Kísérleti Állomás*-hoz Magyaróvárra, mely trágvázási, talajművelési és növénytermelési kérdésekben a gazdák tanácsadója.

Ökröt vagy lovat tartunk-e? A ló pártozóit azt tartják, hogy az ökröt kevésbé ügyes, nem használható minden munkához (hosszabb fuvarozásokra, kemény fagyott úton való igazításra); a ló mozgása gyorsabb (óránként a ló lépésben 3—4 kilométert, az ökröt 2½ kilométert tesz meg). Tapasztalatok szerint a gazdaságban ezért három pár erős igazlót négy pár igazlót helyettesíthet. Ezzel szemben a lovak tartása, takarmánya, szerszáma, patkolása 25%-al drágább, mint az ökröké. A ló ápolására ügyesebb cselédség kell és a ló értéke korosodásával rohamosan csökken, mert a vágóhídon ritka helyen lehet értékesíteni. Ezek alapján amaz általános elv alakult ki, hogy hosszabb fuvarozásokra és gyorsabb mozgást igényelő gazdasági munkák végzésére tartunk lovat, minden egyéb munkára ökröt. Oly vidékeken, hol a földek messze vannak a gazda lakhelyétől s így a lassúbb ökröt nagyon sokáig érne ki a talajmunka színhelyére, hol az utak kövesek, hol nincsenek a falvak és városok között vasutak, ott a kiscsászák inkább a lónak veszik hasznát.

A tavaszi búzát lehetőleg már februárban vagy március elején vessük el jó erőben levő, ősszel mélyen szántott és vetés előtt jól megfogasolt talajba. Több vetőmagot adjunk a földbe, mint az ősziből (sorba vetve 110—140 l.) és magvát üszög ellen csávázzuk.

A keltő tojások kezelése. Hideg időben naponta kétszer szedjük össze a tojást, hogy a hideg tyúkólban át ne fagyjanak. Az összeszedett tojásokra rá kell írni a napot, mikor a tyúk letojta, mert a tyúk alá rakások tudunk kell, vajjon két hétnél nem idősebb-e a tojás? A tojásokat ültetésig mérsékelt meleg helyen őrizzük. Tenyésztési célokra csak 2—3 éves állatok tojásait használjuk, míg az egy éves tojók tojásait fogyasztjuk el. Ha valaki tojásokat hozat, a megérkezett küldeményt pihentesse 24 óráig s azután helyezze el készen tartott kotló alá. Miután azonban a tojásból a fajtát és a kikelendő csirke minőségét megállapítani nem lehet, csak megbízható tenyésztőtől hozassunk keltő tojásokat, kinek neve biztosított arra is, hogy a feladás előtt jól voltak kezelve és ügyesen csomagolva s így útközben se veszítették el termékenységüket.

Az üzekező tehén teje. Némely tehén tején az üzekeedés alkalmával semmi változást se lehet tapasztalni, másnál azonban feltűnő elváltozások figyelhetők meg. Így némely tehénnél az üzekeedés napjain felére, sőt egynegyedére csökken a napi tejtermelés. Másiknak a teje feltűnően hígul vagy sűrűsödik, mert a zsírtartalom 0,5—3%-kal csökkenhet vagy 0,6—0,8%-kal nőhet. Ismét más tehén teje a felforraláskor összefut, vagy pedig a sajtojtó hatására se alvad meg. Az is gyakori, hogy a tej hashajtóvá lesz, míg üzekező tehének szopósborjainak hasmenéséül lehet tapasztalni.

Kis csirkék etetése. A csirke a tojásból kikelését követő napon még nem igényel semmiféle eleséget. A második vagy harmadik napon tiszta helyen kenyérmorzsa, hámozott kölest, (esetleg kávédarálóban) összezúzott búzát, árpát, pohánkát vagy kukoricát szórjunk eléjük. Ezen eleséggel 2—3 óránként meg kell kínálni az első napokban a kis csirkéket. A szemes eleség mellett a második héten már lágy eleséget is szoktak nyújtani a csirkéknek, mi korpának és darának langyos vízzel készült pépjéből áll. A lágy eleséghez keverhető lóhere, spenót, hagymaszár, zöld fű apró vagdaléka is. A franciák 1-gyelőször kenyérmorzsa etetnek, azután hat héig szitált árpalisztból és lefőlőzött tejből, valamint összezúzott hagymából kemény tésztát készítenek. Hat hét elteltével lefőlőzött tejhez vagy savóhoz szitálatlan árpalisztet és korpát kevernek (három rész liszt, egy rész korpá) s hozzá egy kilo lisztre egy fél-marék foszforsavas meszet adnak. Ezen takarmányból a növendékállatok négyhónapos korukig annyit kapnak, amennyit meg tudnak enni. A leszáradt tésztát naponta kétszer frissen cserélik ki és a leszedett szárazat a kacsákkal etetik meg. Általában azon elvnek hódolunk, hogy egyszerre keveset, de naponta sokszor adjunk csirkéink elé takarmányt. Az etetési rendet pontosan tartjuk be! A lágy eleséget nappal, szemeset este etessük! Mindenféle eleség frissen kerüljön a csirkék elé, mert az állott, megsavanyodott takarmánytól könnyen hasmenést kapnak.

Korai főzelékek termelése. (Képekkel.) A hollandai kertészek mesterek a jácintok, tulipánok és a főzelékfélék termelésében. Hogy korai zöldségféléket vihessenek a piacra, több holdnyi területek fölé építenek üvegtetőt és csőhálózatot melegítik talaját és levegőjét.

Korai főzelékfajták termelése melegházakban.

Gyűrűs betegségben szenvedő burgonyát.

elsorvad. Hogy az ilyen beteg tövek alatt a gumó nem, vagy legfeljebb 1—2 magyoronagyságúvá fejlődik, azt természetesen fogjuk találni. E súlyos betegség ellen úgy védekezhetünk, ha a beteg töveket és ezeken gumóit megsemmisítjük, a vetőgumók feldarabolásától vagy sérült gumók ültetésétől tartózkodunk. Ha pedig burgonyatáblánkon a múlt évben több ilyen elpusztult bokorra akadunk, a burgonyailletés előtt okvetlenül győződjünk meg arról, hogy egészséges-e a vetőburgonyánk vagy nem? Messzünk fel több gumót s vizsgáljuk meg, mutatkozik-e a metszslapon a barna gyűrű. Ha igen, idegen helyről vásároljunk egészséges vetőburgonyát.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. Románoktól féltve a hadikölcsönkötvényeimet, elrejtettem s csak most kerültek elő. Kamatot nem kapok értük, mert nincs nosztrifikálva. Mit tehetek az ügyben? 2. 14 hónapig voltam a haretéren, 22.125 K vagyonváltásig vetettek ki rám. Mi módon könnyíthetnék ezen? (A. A. Jászapáti.) — **Felelet.** 1. A hadikölcsön-nosztrifikálás határideje múlt évi április 9-én lejárt. Nosztrifikálás végett forduljon kérvénnyel a pénzügyminiszterhez. 2. Akik legalább egy évet a fronton töltöttek, azok az ingatlan vagyonváltásának kétharmadát tartoznak megfizetni.

Kérdés. Férjem meghalt. Gyermekek nincsenek. Őt és fél hold földön apósomnak van haszonélvezete. 16 év óta én használok, a vagyonváltásigot is én fizettem meg. Tarthatok-e azután rá számot? (S. T. előfizető) — **Felelet.** Leveléből kivehetőleg ági vagyonról van szó. Az ilyen vagyont végrendelet nélkül a feleség nem örökl. Ha gyermekek nincsenek, a vagyon visszazár a szülőkre, illetőleg a nagyszülőkre, ezek nem létében az oldalági rokonokra.

Kérdés. Apámnak van 25 hold földje, melynek én leszek az örököse. Tulajdonomban van két hold föld, haszonbérben bírok tíz holdat. A földreform alapján igényjogosult vagyok-e? (Pocsaj) — **Felelet.** Mint törpebirtokos kérheti gazdaságának legfeljebb 15 holdra való kiegészítését, ha önállóan kereső, önjögű és megfelelő vagyoni ereje és képessége van.

Kérdés. Húszéves öcsém cipésmesterséget tanul. Tanonc idejének letelte után kaphat-e a segédidő letöltése nélkül iparigazolványt? (Egy előfizető.) — **Felelet.** Nem.

Kérdés. Mézem nincsen. Kérem velem tudatni, hogy méheket mesterségesen mivel és hogyan lehet etetni. (L. Gy. Szederkény.) — **Felelet.** Az élelemnélküli méhek méz hiányában cukorsziruppal is táplálhatók. A cukrot (egy kg. cukor, egy liter vízben) mindaddig forraljuk, míg folyékony szirup nem lesz belőle. Forralás közben az edény felszínére emelkedő habot és tisztátalanságot lekanalazzuk s a kész oldatot langyosra hagyjuk hűlni, azután ezen célra készített etetőben adjuk be az éhező családnak. Ha az idő azonban még hideg, kaptárt bontani igen veszedelmes lehet, mert a fészek kihűlése a család elpusztulását is eredményezheti. Téli legajánlatosabb mézzel telt kereteket beadni, ilyenek nemlétében az elkészített cukoroldatot kiépitett üres keretekbe csurgatjuk s ezen kereteket közvetlenül a téli csomóba húzódott méhek mellé tesszük. Nagy hidegben ezen munkát csakis fűtött helyiségben lehet elvégezni. Lehet a cukorból még cukorlepényt készíteni, amidőn addig forraljuk a szirupot, míg az folyékonyágát elveszíti és porhanyós tömeget alkot. Midőn a kanállal tányérba helyezett szirup meghűlés után így megszilárdul, a forralást abba hagyjuk s lapos formákba öntjük, hogy ott kihűlvén, ezen cukorlepények a kaptarak mézürében a fedődeszkák helyére legyenek alkalmazhatók s lapos felületüknél fogva vattalemezre vagy más meleg burkoló anyaggal úgy letakarhatók, hogy a fészek kihűlése ilyenformán megakadályoztassék.

Kérdés. Kérem velem tudatni, hogy mi az eljárás a pulykacsbihé keltezésénél. (G. E. Tamási.) — **Felelet.** A pulykatojásokat tyúkkal vagy pulykával lehet kelteni. Ha a kotló már jól ül, este a kotlófészekben elhelyezett szalmaomlra rakjuk a már előbb langyos vízben tisztára megmosott tojásokat. Azután a kotlót óvatosan a fészekre tesszük s megvárjuk, míg elhelyezkedik. Ha ez megtörtént, csendesen eltávozzunk s nem háborgatjuk másnapig a kotlót. A kotló etetése alkalmával a tojásokat eleinte 3—4 naponként, később naponta, langyos vízzel kissé permetezzük meg azon célból, hogy a tojások héja ki ne száradjon s az azon levő apró nyílások nyitva maradjanak. A jól gondozott pulykatojások 28-ad napra egyszerre kezdenek repedezni s a kis csibék élénken és erőteljesen hagyják el a tojásburkot. Mielőtt a kikelt csibék már megszáradtak anyjuk alatt, elszedjük azokat s egy fosztott lúdtollal telt ládába helyezzük s meleg helyen tartjuk mindaddig, míg az összesek kikeltek, de az első 24 órában sem enni, sem inni nem kapnak.

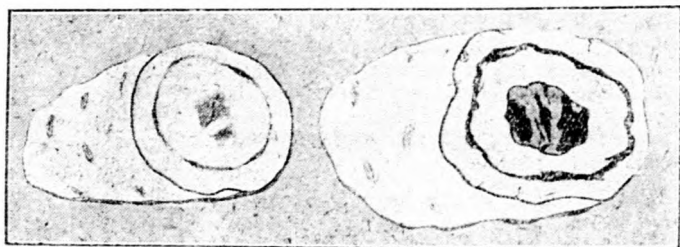
Kérdés. Apánk végrendelet hátrahagyása nélkül halt el. 30 hold föld haszonélvezetét — mi gyermekek — jószívűségből anyánkra hagytuk. Én 9 kiskorú unokájának vagyok a gyámja, akiknek semmi vagyonuk nincs. Kötelvezhető-e arra, hogy a föld élvezetét nekünk kiadja? (Cz. I.) — **Felelet.** Az özvegyet a törvényről fogva megilleti a haszonélvezet a férj vagyona felett annak halála után, tehát az esetben is, ha az örökösök a haszonélvezet létesítéséhez nem járulnak hozzá. Azonban a gyermekek kérhetik a bíróságtól a haszonélvezetnek az illő tartás mértékéig való korlátozását.

Kérdés. Hol van Budapest közelében szövőgyár? (B. I. Gerja.) — **Felelet.** Levelében nem említi, hogy minő szövőgyár címét óhajtja tudni. Vaszonszövőgyár van Komárom-Ujvárosban. Pamulatszövőgyár Újpesten. Nagyobbarányú és újabban létesített gyapjuszövőgyára Weiss Manfred-féle gyapjuszövőgyár Csepelen.

Kérdés. Fajkacs hol kapható? (J. I. Galvács.) — **Felelet.** Fajkacs beszerezhető Bogay Elemérnél Sárospatakon, Fiedler Jánosnál Monoron és Hulesch Károlynál Eszterháza, Sopron megyében.

Kérdés. Posztóhulladék esetleg hol értékesíthető? (D. I.) — **Felelet.** Nagyobb mennyiségű posztóhulladékot szívesen megvásárolnak a posztógyárak.

Kérdés. MOVE Balatonszabadi és Balatonalmádi Gyermeke-szanatórium sorsjegyeim nyertek-e? (1955. sz. Battonya.) — **Felelet.** A kérdezett sorsjegyek huzása már megvolt, azonban, ha nyertek volna is, akkor sem vehetné fel a nyereményt, mert a nyeremények csak a huzás utáni négy hét alatt voltak fölvehetőek.

Kevésbé

Erősebben

gyűrűs beteg burgonyagumó átmetszete.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Megválasztották az új pápát.

Február 6-án délben a római sixtusi kápolna kéményéből fehér füst szállott fel, ami azt jelentette, hogy a konklaue megválasztotta az új pápát. A bibornokok választása *Ratti* bibornok milánói érsekre esett, aki nemrégiben Varsóban volt pápai követ. Az új pápa *XI. Pius* nevet vette fel. *Ratti* megválasztása az olasz királysággal való kibékülés gondolatának s ezzel együtt az olasz katolikus néppártnak diadala. Az új pápa a Szt. Péter-templom külső erkélyéről áldást osztott. Az egybegyülekezett néptömeg ujongva üdvözölte megválasztása után a Szentatyát.

Rubinek Gyula emléke a Falu-Szövetségben. A *Falu-Szövetség* az elmúlt kedden választmányi ülést tartott az *OMGE* kis tanácstermében. *Miklós Ödön* v. államtitkár, titkos tanácsos, a következő elnöki beszédet mondotta:

Mélyen tisztelt Választmány! Mielőtt rátérnénk a tárgysorozatra, szomorú kötelességet kell teljesítenünk. Gyászolunk mi és velünk gyászol az egész Falu-Szövetség, mert annak megteremtője, alkotója és mindhaláláig felvirágoztatója életének delén, szellemi erejének teljes épségében elköltözött közülünk — *Rubinek Gyula meghalt*. A magyar mezőgazdaság érdekében működött, a férfiak között egyetlen sem volt, aki olyan gyorsan fejlődött volna, aki olyan szélesen tudta volna önmagát képezni, mint *Rubinek Gyula*. Igyekezett belevinni a magyar közéletbe a kitarató és meg nem tántorodó akaraterőt, amely nélkül nincs eredményes munkásság.

Bevezetésül indítványozta, hogy a szövetség küldjön részvét-átvitartat az özvegyhez, továbbá *Buday Barna* írjon emlékbeszédet és azt a Falu-Szövetség legközelebbi ülésén mondja el s hogy a szövetségi nyomtatványokra rányomathassák, hogy a *Falu-Szövetséget Rubinek Gyula alapította*. A szövetség az indítványokat elfogadta.

Gaal Gaszton és Schandl Károly dr. a tiszaföldvári polgári olvasókör tiszteletbeli tagjai. A tiszaföldvári polgári olvasókör január 8-án tartott közgyűlésén egyhangú lelkesedéssel tiszteletbeli tagoknak választotta meg *Gaal Gaszton*-t, a nemzetgyűlés elnökét és *Schandl Károly dr.* földművelésügyi államtitkár annak elismeréséül, hogy a két nemzetgyűlési képviselő a földreform megteremtése körül elvülhetetlen érdemeket szerzett.

Budapestre érkezett az oroszországi túsok újabb csoportja. Oroszországból megérkezett a harmadik túsoszállítmánya vonata, amely 124 oroszországi cserefoglyot hozott. A fogadtatás után a túsokat megverdegelték.

A felvidéki magyarság eiszakadási mozgalmának vezetőit letartóztatták a csehek. A Felvidék keleti részén mozgalom indult meg a területnek a cseh uralom alól való elszakítása érdekében. A cseh kormány azonnal csapatokat szállított Kassa felé. *Kassán Nagy rendőrfőkapitányt és több jómódú polgárt letartóztattak. Az iglói lelkész letartóztatása zendülést okozott.* A lakosság körében az egész Felvidéken óriási az izgalom. A csehek a városokban nagy rendőrtömegeket helyeztek el, hogy esetleges felkelést megghusítsanak.

Irredenta-est Szegeden. A «Népfiskolások Országos Szövetsége» a nagyszerű *Petőfi-est* és *Kuruc-est* után felemelő ünnepségek keretében áldozott a magyar feltámadás eszméjének. Az est kiemelkedő száma *Apáthy István dr.*, egyetemi tanár, Erdély sokat szenvedett főkörmánybiztosának ünnepi előadása volt. A megnyitót *Csiszár István* üv. elnök mondotta és ő vezette be a műsor egyes számainak is. Felesége pedig «*Rab magyarok*» címen egy újabb egyfelvonásos sánművet írt, amelyben finom érzéssel és drámai erővel eseteli elszakított testvéreink sorsát. Érdekes volt és szép sikert aratott két zenés szavaltat (melodráma), amelynek szövegét is, zenéjét is *Komarek Imre*, a szövetség énekkarának vezetője írta. Az előkészítésben tevékeny részt vett *Gulácsy Sándor dr.*, szakosztályi elnök. *Schandl Károly dr.*, országos elnököt *Váradi József* tanár, a szövetségtanács igazgatója képviselte. A szövetség az eddigi kulturestéket a *tanyai központokon* is megismétli.

A német vasutasok ismét sztrájkolnak. A múlt csütörtökön éjjel megkezdődött a német vasuti tisztviselők és alkalmazottak sztrájkja. A német főváros élelmezési viszonyai

Műkedvelő előadás Tiszaderzsén.

A tiszaderzsi református dalárda műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendezett. A tizennégyezer koronára rúgó tisztjövendelem felét a községben fölállítandó hősök emlékoszlopa javára, másik felét a dalárda támogatására fordították. Képünkön a szereplők láthatók vezetőjükkel, *Nemes István* kántortanítóval.

a sztrájk miatt megnehezedtek. A kormány erélyes intézkedéseket tett a sztrájk leküzdésére. A hivatalnoki szövetség tagjai megkísérelték, hogy a kormány és a sztrájkolók között megegyeződést létesítsenek. *A kormány azonban nem tárgyal a sztrájkolókkal.* A kormány két berlini sztrájkvezért letartóztatott. *Több nagy banknál lefoglaltak nagyobb összegeket, amelyeknek tulajdonosai a sztrájkban részes szakszervezetek.*

Megrendítő elemi csapások Amerikában. A newyorki *Knickerbocker*-színházban a múlt szombaton este az előadás alatt tűz ütött ki, amely szédületes sebességgel harapódzott tovább s az egész színházat hirtelen lángtengerbe borította. *Száztizennégy hullát szedtek ki a romok közül. A halálosan sérültek számát közel százra, a sebesülteket mintegy 200-ra becsülik.* Washingtonban a nagy hősesé következtében súlyos szerencsétlenség történt. Egy mozgószínház tetejére a szomszéd ház fedeléről oly hatalmas hóörmeg zuhant rá, hogy *a mozgószínház tetőzete beszakadt. Tizenkét halottat és 250 sebesülteket szedtek ki a romok alól.*

Az osztrákok Bécsújhelyt akarják Nyugatmagyarország fővárosává tenni. Osztrák kormánykörökben azzal a tervvel foglalkoznak, hogy *Bécsújhelyt tessék meg az elszakított Nyugatmagyarország fővárosává.*

Nemes István és neje, a legkiválóbb műkorcsolyázók.

A városligeti tó fölötti hidon a bámeszkodók százai állanak.

Képek a fővárosi nagy korcsolyapályáról.

Hadifoglyok hozzátartozói figyelmébe. Akik oroszországi hadifogoly hozzátartozójukkal még nem tudtak kapcsolatot találni, ajánlott levélben sürgősen jelentsék be címüket *Jungerth Mihály dr. külügyminiszteri osztálytanácsosnak, Riga, Bastet-Boulevard 6.*

Anglia kölcsönt ad Ausztriának. Az angol pénzügyi szakértők elhatározták, hogy Ausztria két és félmilliárd font sterlinget kap Angliától. A kölcsönrel Anglia Ausztria pénzét akarja javítani. Párisi híradás szerint a francia kormány is foglalkozik hasonló gondolattal. A csehek száz millió cseh koronát adnak Ausztriának.

Harangot ajándékoztak falujoknak az Amerikába szakadt magyarok. A vas megyei Óber község római katolikus templomában most szentelték fel fényes ünnepség keretében azt a két új harangot, amelyet a község Amerikába szakadt fiai ajándékoztak. Ugyanakkor leplezték le a templomban elhelyezett fekete márvány emléktáblát, amelyen a falu háborúban elesett 30 hősi halottjának emlékét örökítik meg.

A misealapítványok és misedíjak felemelése. A hercegprímás a szedhető új misedíjakat a következőkben állapította meg: Csendes szentmiséért 25 korona, énekes szentmiséért 60 korona szedhető. Az örökös alapítványok díja: csendes szentmisére 2000 korona, énekesre 3500 korona, liberásra 4500 korona.

Shackleton délsarkú utazó meghalt. Sir Ernest Shackleton január 15-én «Quest» nevű hajóján mellszorulás következtében meghalt. Az ir származású világhírű délsarkú utazó mindössze negyvenöt éves volt. A déli sark felkutatása szorosán összeforrott nevével. Három expedíciót vezetett a déli sark vidékének feltárására és most készült negyedik útjára. Budapesten is járt, ahol előadást tartott, mely alkalommal megkapta a Magyar Földrajzi Társulat aranyérmét. Több tudományos munkát írt kutatásairól.

Rosszul sikerült tréfa. Londonban egy *Elpons* nevű lord ismert volt iszákosságáról és arról a szokásáról, hogy az embereket sűrűn megtréfálta. A lord egyik este kissé becsípve egy óráshoz ment: — Kedves uram, mik azok a gömbölyű masinák, amelyek az ön kirkatában vannak? — kérdezte az órától.

— Ezt nem ismeri Ön, uram? — feleli az órá. — Honnan jön Ön tulajdonképpen? Ezek órák a kirkatomban!
— Órák? És milyen célt szolgálnak ezek?
— Az időt mérik!
— És maguktól mennek ezek a gépek?
— Igen, ha felvannak húzva!
— És hogyan húzza fel őket az ember?
Az órá ezt is megmagyarázta.
— Nagyszerű — felelte a főúr. — Mikor és hányszor kell az órát felhúzni?
— Minden reggel!
— Miért nem este?

Erre azonban az órá valóban váratlan feleletet adott; ez aztán elvette a lord tréfálkozó kedvét:
— Azért húzzák fel reggel, — mondotta — mert az ember reggel rendszeren józanok, de este *nagyrészüik töbrészeg!*

A lord megértette a bizonytalan állapotára tett «gyengéd» célzást és sietett ki az üzletből.

Páratlan ékszeresalás. Vakmerő és furfangos ékszeresalás történt Berlinben. Az eset pártját ritkítja a legravasabbban kieszt családok között is. Egyik nagy ékszerkereskedés előtt elegáns kocsi állt meg, amelyből egy nem kevésbé elegáns férfi szállt ki és belépett az üzletbe. A tulajdonos természetesen hajlongva fogadta és kérésére drága női ékszereket rakott eléje. Az előkelő vevő rövid válogatás után egy húszezer márká értékű briliánsgyűrűt szemelt ki, amelyet nyomban kifizetett. Épen leszámolta a pénzt, amikor egy ezredes lépett az üzletbe, hangos örömmel üdvözölte a jól kibélelt tárcájú vevőt, aki ügylátszik jóbarátja volt. Az ezredes megszemlélte a gyűrűt, amit barátja megvett, de nem igen volt elragadtatva tőle.

— Ilyen semmiséget kínál ön a gróf úrnak? — szólt a kereskedőnek. — Szedje csak elő legdrágább ékszereit, mert jobb vevőt aligha talál egyhamar.

A kereskedő erre kasszájából eléjük rakta legpazarabb ékszerdarabjait, közöttük egy félmilliót érő briliánsnyakéket.

— Ezt vedd meg a feleségednek! — biztatta az ezredes a barátját.

— Meg is venném, gyönyörű ékszer, csak hogy nincs nálam annyi pénz, haza kellene mennem. Azonkívül feleségemnek is szeretném megmutatni vajjon tetszik-e neki az ékszer.

— Csak vidd haza, hozzál pénzt, addig én ittmaradok kezesnek, — ajánlotta az ezredes, a kereskedő felé fordulva.

A kereskedő előkelő vevőire való tekintettel, beleegyezőleg meghajolt. Becsomagolta az ékszereket s a gróf elhajtott. Telt mult az idő, türelmetlenkedni kezdett a kereskedő, az ezredes ideges lett — a gróf csak nem tért vissza.

— Nekem mennem kell, — pattogott az ezredes — hivatalos dolgom van, a gróf egyik leggazdagabb német nagybirtokos, küldjön el érte ebbe meg ebbe a szállóba, én azonban nem várhatok tovább!

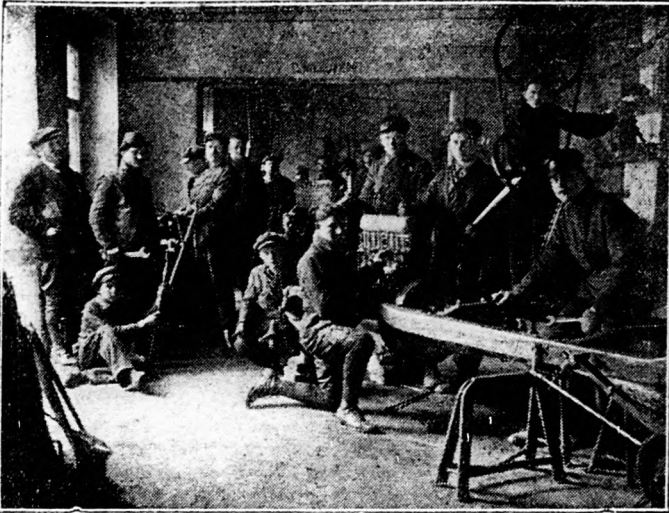
Természetes, hogy a kereskedő nem akarta elengedni kezesét. Vitatkozni kezdtek, mind hangosabban, a lárma már az utcán is bámeszkodókat csalt az üzlet elé. Épen arra haladt egy katonai őrszázad, az ezredes beintette az őrmestert. A kereskedő előadta a helyzetet. Az őrmester megsodorta bajuszát, gyanut fogott.

— Lássam csak azt a pénzt, amit az a «gróf» úr itthagyt... A kereskedő előkereste kasszájából a húszezer márkát, a briliánsgyűrű lefizetett árát.

Az őrmester megnézte a pénzt, forgatta kezében, végül mindenki nagy megrökönyödésre kijelentette:

— *Valamennyi ezres hamis.* Sajnálom, de ezek után kénytelen vagyok fölszólítani ezredes urat, kövessen engem a parancsnokságra s ott tisztázza magát. Arra kocsiába ültette főlebbvalóját, aki nem is szabadkozott valami nagyon és elhajtottak. Mai napig sem kerültek elő. Kiderült, hogy a gróf csak úgy, mint az ezredes és az őrmester s az őrség agyafujt szélhámos banda tagjai voltak. A rendőrség erélyesen, de eredménytelenül nyomoz utánuk.

Óriási földrengés a — tenger alatt. A napokban San-Franciskótól hatszáz mérföldnyire északra, a *Csendes-Óceán fenekén hatalmas földrengés volt.* A rengések hetven percig tartottak. A geológusok nézete szerint a földrengés úgy keletkezett, hogy a Csendes-Óceánban *egy egész hegylánc összeomlott.* Azt mondják, hogy *eddig ez volt a legnagyobb földrengés.*

Orosz menekült tisztek Budapesten.

Egyik fővárosi autójavítóműhelyben több orosz menekült tiszttel az autók javítását tanulja, hogy megkereshesse kenyerét.

Hogyan folyik le az emberevőknel az esküdtzéki «tárgyalás»?

Egy világgáró főúr egyszer a Csendes-Óceán Raratonga nevű szigetére került, az emberevők közé. A főúr hajóján szolgált két bennszülött a környékbeli szigetekről, akik Raratongán partraszállva, elvettek két fiatal leányt s ezekkel négy disznót, mintegy ötven darab baromfit, egy-egy pálmaházat s *hat gyermeket kaptak*. Raratongán az a szokás, hogy a férfiak csakis a gyöngyhalászattal foglalkoznak, minden más munkát a nők végzik el. Magától értetődik, hogy a két hajómunkás szívesebben vállalta a kényelmes családfelei méltóságát, mint a nehéz hajómunkát. A főúr azonban ragaszkodott ahhoz, hogy két embere visszatérjen hajójára, mivel matrózainak száma igen kicsi volt. A bennszülöttek nem akartak visszamenni a hajóra, ezért a sziget királyánál bevádolták gazdájukat, hogy kegyetlenül bánt velük, nem adott eleget enni, ezért nem mennek vissza a hajóra. A sziget előtt horgonyzó hajó tulajdonosát a sziget királya esküdtzéki elé idézte, hogy az emberkinzásért feleljen. Raratonga nemes királya az emberevést nem tartja bűnnek, de ha feherember bennszülöttet kínozt, ez előtte borzalmas vétek. A hajó tulajdonosa kénytelen volt elmenni az esküdtzéki tárgyalásra, tekintettel arra, hogy hajója kedvezőtlen szél miatt nem mehetett tovább a szigettől. Valamit értett a bennszülöttek nyelvéből, de azért maga mellé vette egyik fekete bőrű matrózát, akinek anyanyelve a pidsin volt, amely Raratonga lakóinak nyelvéhez nagyon hasonló. Mikor a világgáró főúr visszatért Angliába, elmondotta érdekes élményét az esküdtzéki tárgyalásról:

— Annyit tudtam, hogy *sebesen, tisztán és sokat kell beszélnem, ha sikeresen akarom védeni ügyemet*. Itt a szó maga keveset határoz; a fő, hogy sokat, egyfolytán és hosszasan beszéljünk. Azonfelül *kell meg kiabálni, hadonászni, arcát fintorgatni, jenyegetőzni, könyörögni, lábujjhegyre ágaskodni, mint egy dühös kakas és földig meghajolni, mint egy koldus, aki a földet akarja megcsókolni*.

— Az esküdtzéki terem, egy pajtát, a bennszülöttek töltötték meg padokon ülve. A nyitott ajtók és ablakok körül a asszonyok és gyermekek százai tolongtak. A király és a bíró a közepén felállított asztal közepén ültek. Nekem az asztal egyik végén jelöltek ki helyet, bennszülött munkásomnak pedig az asztal másik végén.

— *Mintegy hat óra hosszat ültünk egy helyben, mozdulatlanul, anélkül, hogy bárki is szólt volna egy szót*. Végre meguntam a hallgatást és megkérdeztem, mit kívánnak tőlem. A bíró közölte tolmácsom útján azokat a vádakot, amelyeket megszökött munkásaim emeltek ellenem. Eleinte lassan az ő nyelvükön tiltakoztam a vádak ellen, később azonban már angolul beszéltem, gyorsan hadarva s kezeimmel hadonászva. *Mintegy négy óra hosszat beszéltem egyfolytában, arcomra már kiült a verejték*, midőn egy mentő ötletem támadt. Tolmácsomnak utasítást adtam annak közlére, hogy ha megbüntettek, Angliába visszatérve mindennapi késedelemért száz dollár kártérítést fogok követelni.

Raratonga sziget angol fennhatóság alatt áll s a kártérítés említése nagy hatással volt a bennszülöttekre. Nyomban két párt keletkezett. Az egyik az én, a másik a legénységem jogát védte. Elkezdtek dühösen vitatkozni. *Kiabáltak, ordítottak, szemük dühös villámokat szórt, öklüket rázták, fogukat csikorgatták. Ez a pokoli jelenet órákig tartott*. Tolmácsom épp úgy ordított, mint a többi bennszülött. *Végül bírókra került a sor s az én pártom alaposan helybenhagyta a király pártját*. Pártom győzött, természetesen fölmentett a vádak alól s visszatérhettem hajómra. A két bennszülöttet magammal vittem, bár hiába, mert hajóm elindulása pillanatában a tengerbe ugrottak, kiúsztak a partra s ott elrejtöztek.

Amitől az állatok fejedelmei is félnek. Régi hiedelem, hogy ha az ember oroszlánna, vagy tigrissel szemben nyugodtan viselkedik, mereven megáll és szeméit erősen a vadállatra szegezi, akkor a vadállat, bármilyen vérengző legyen is egyébként, nem meri megtámadni az embert. Akik valaha így szembekeverültek a vadon királyával, ezt állították, de hitelt nem igen kaptak. Ellenben a vadállatoknak a tüztől és a hirtelen fellobbanó fénytől való irtózása közismert s ezt a ténnyt a természetudomány is igazolja. A csodálatos nyugalom és a fellobbanó fény mentette meg nemrégiben egy művész életét. Az amerikai művész: S. M. Desai nemrégiben Indiában járt s ottjártában megnézett egy ósrégi indus templomot, amely irdatlan erdő szélén áll. A művész egyedül volt a templomban, az oltárt nézegette s amint visszafelé fordult, hogy elhagyja a templomot, a kijáratnál hirtelen egy hatalmas tigris jelent meg. A művész meglepetésében nem is tehetett mást, mint mozdulatlanul megállott s *szeméit merően, erősen a bestia szemére szegezte*. Néhány pillanat múlva cigarettát és gyújtókészüléket vett elő s *rágyújtott*. Amikor a fény fellobbant, a vadállat hirtelen lesünyította a fejét, megfordult és elkullogott. A művészt így mentette meg a hidegvére és az öngyújtója.

Az «lró angyal» és «Grammophonra figyelő kutya» védjegyjű, valódi Grammophon-lemezek eredeti gyári áraitól — mielőtt bárhol horribilis túlárat fizet — győződjék meg a kizárólagos vezérképviselőnél: Sternberg hangszergyár Rákóczi-út 60. sz. «Grammophon» osztályban. Vidékre lemez-jegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Márványszobor a Balatoni-kiállításról.

Ifj. Pásztor János: Búcsuzkodás.

Olvasóinkhoz!

Felkérjük azon előfizetőinket, akiknek előfizetése f. év február 15-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani szíveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

F. évi február 15-én új előfizetést nyitunk s mindazoknak, akik legalább félévre előfizetnek, ingyen és bérmentesen küldjük meg postafordultával a

Vásárnap Naptárát,

mely csinos kiállításban és gazdag tartalommal jelent meg.

Előfizetési díjaink:

Egész évre	140 K
Félévre	75 K
Megyedévre	40 K

Mutatványszámot és gyűjtőívet készséggel küld a

„Vásárnap“ kiadóhivatala
Budapest, IV., Múzeum-körút 1. sz. V. em.

Tréfák.

Cigány-imádság.

Szent Devlácska halld meg szavunk.
Ihen-szomjan majd meghalunk!
Adjál nekünk kiver kacsát,
Hizott disnót, pergelt rucsát,
Aranyhalat, friss pogácsát,
Friss tepertűt, zsiros kását.
O szent Devla, adj kalácsot,
Fistelt kolbást, kalapácsot.
Friss salonnát, teltett hurkát,
Hossút, Devla — csak ne kurtát,
Fehér csipót, piros vizet,
Savnykás legyen ázs izze.
Adzsa nekünk ezst most mindjé,
Adzsa eszért imádkozunk,
Adzsa, mert ha nem adzs — lopunk.

(Beküldte Miskey Alajos, tanító, Sörnye.)

Párbeszéd.

Nagyban áll a jókedvű lakodalom. Egyszerre csak az egyik vőfély így szól a fiatal férjhez:

— Te Feri, én többet sohase jövök el a te lakodalmadra.

Megjied a vőlegény.

— Miért, Jóska, az Istenért? — kérdezi aggodalmaskodva — valami történt? Nem érzed jól magad? Haragszol rám, szólj, mi bajod?

— Nincs nekem semmi bajom — felel a vőfély mosolyogva. — Csak arra kérd az Istent, hogy tartson meg mindkettőtöket, mert akkor nem lesz több lakodalmaid.

Csak most eszmélt rá az újdonsult férj, hogy mi rejlett a vőfély tréfája mögött.

(Beküldte Szabacsy Gyula.)

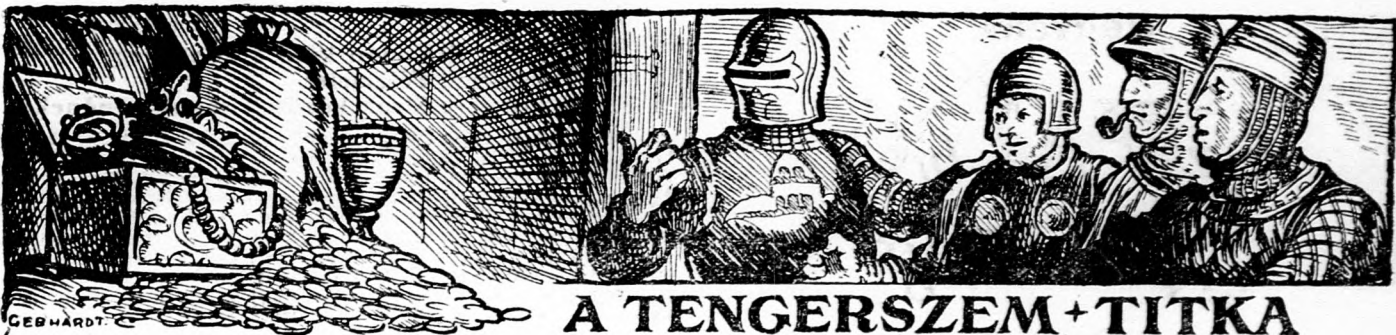
Itt a farsang...

NAGYOT HALLÓ?

Fülzugásban szenved? Kérjen prospektust. Fülben nem látható szabadalm. «Dobhártya-szerű hallócsőről». Prospektust ingyen küld:

FARAGÓ JENŐ, BUDAPEST,
VIII., Népszínház-utca tizenhat/V.

Főszerkesztő: Meskó Pál. Felelős szerkesztő: Héjy Imre dr.
Főmunkatárs: Buday Barna. Felelős kiadó: Meskó Pál.

A TENGERSZEM + TITKA

írta: Malonyay János.

3. folytatás.)

Ahol megjelentek: raboltak, pusztítottak. Anglia, Francia-, Olaszország egyaránt sokat szenvedett tőlük és véres háborúkat viselt ellenük. Nagy Kanut 1016-ban szolgásra vetette egész Angliát. Rettegett vezér volt Harald is, aki amott a hegytetőn épített magának kalóz-fészket, ahová harárcsolt kincseit összehordozta. Vakmerő tengeri főka volt...

— Meghiszem azt! — vetette közbe a természetes koma, Patrik, aki maga is tengerész rendes foglalkozása szerint.

— Hirhedt rabló...

— Még azt se?! — szólt Jim, a lakatoslegény.

— Félelmetes duhajnak említi a krónika...

— Bár társa lehetnék! — lelkesedett a kerekkepű Bill.

— A krónikás megemlékezik jámbor félelemmel arról

is, hogy valóban megrendült a hegy, a vár elsüllyedt és így keletkezett a selkirk tengerszem, amelyet most le akar csapoltatni a nagy ős kései ivadéka, Lucia grófkisasszony.

Ilyen beszélgetés közben jutottak el a falu korcsmájába. Ott azután eleget hallhattak Lucia grófnőről, — egyébként hasábot közölnek róla mostanában nemcsak az angol, hanem a külföldi lapok is. A dúsgazdag leány szeszélyes ötletéről, amely féktelen és fantasztikus, akár maga a grófkisasszony, aki korán árvaságra jutott, szabad és hóboritos s nem tudja, mihez kezdjen tömérdek pénzével.

— Miért nem megy férjhez? — kérdezte valaki az ivóasztal mellett.

— De hiszen póruljára vele a legmarkosabb legény is, ha kikezdene ilyen vadmacska teremtéssel! Meg aztán büszke a grófkisasszony, válogatós, nem akadt még emberére.

A korcsma tele volt mindenféle összevetődött idegennel, akiket a kíváncsiság hozott az újsághírek révén Selkirkbe, hogy jelen legyenek a tengerszemből előbukkanó ezerszentes vár vilagraszóló látványosságánál.

— Nem is a kincs izgatja a grófkisasszonyt, van neki pénze elég, hanem a szeszélye, hogy most olyat talált ki, amilyen még nem volt, — jegyezték meg némelyek és az ingyenbor mellett reggeltől-estig szapulták, dicsérték, bírálgták a rendkívüli esetet.

A korcsma ajtaján erős hang kiáltott be:

— Munkások jelentkezhetnek fűráshoz!...

— Megint elsőködösnek a mérnök emberei, elakadt a munka... — nevetgéltek egymásközt a korcsmavendégek.

A négy ember egyszerre nézett össze.

— Gyerünk! — intett a vezér.

Munkakönyvet, igazolást nem is kértek tőlük, a mérnökhöz csatlakoztak.

III. FEJEZET.

Félreverik a harangot.

A mérnök kis ideig még várt, hogy jelentkeznek-e még munkás. Amikor pedig látta, hogy nem akad több, mérgesen föluggrott a rá várakozó kocsira és intett a négy embernek, foglaljanak rajta ők is helyet.

— Persze, nem bolond senki munkát vállalni, amikor kedvére lebzselhet itt a grófkisasszony szeszélyéből. Bármenyire emeljem is a bért, — munkásaim egyszerűen megszőködösnek. A falu népe is telebeszéli a fejüket, hogy istentelen ez a munka, megveri azt az ég, aki segédkezik benne. Épen a fűrómesterem oldott kereket az éjjel... Van-e maguk közt, aki ért a fűróhoz.

— Fűróhoz?... — Nincs olyan fal, amelyet én...

Azonban a kerekkepű kis ember, akinek a szeme a fűró említésére fölcsillant, nem fejezhette be a szavát, — fölzsizsent. A szőkehajú suttyomban a lábára hágott.

— A társam ugyanis lakatos, — magyarázta a szőkehajú a mérnöknek — valószínűleg azért örül, hogy fűrőt foghat ismét a kezébe.

A kocsit elhagyta a falut és a hegyipatak mentén lépésben haladt föl felé a hegyoldalon.

— Ez a hegyipatak, mint megállapítottam, — mondotta a mérnök — a tengerszem mélyéről csör-

gedezik. Belefűrtam a hegyoldalba és ha a csatorna torkolatát sikerül kirobbantanom, pár nap alatt elfolyik a tó vize.

— Egyszóval csapra ütötte a hegyet! — állapította meg a kerekkepű nagynevetve és a találó hasonlatra menten megtörülgette a száját.

A kocsi zökent egyet és a szemközt ülő Jim szájából az elmaradhatalan pipa kivágódott és a mérnök lábához esett.

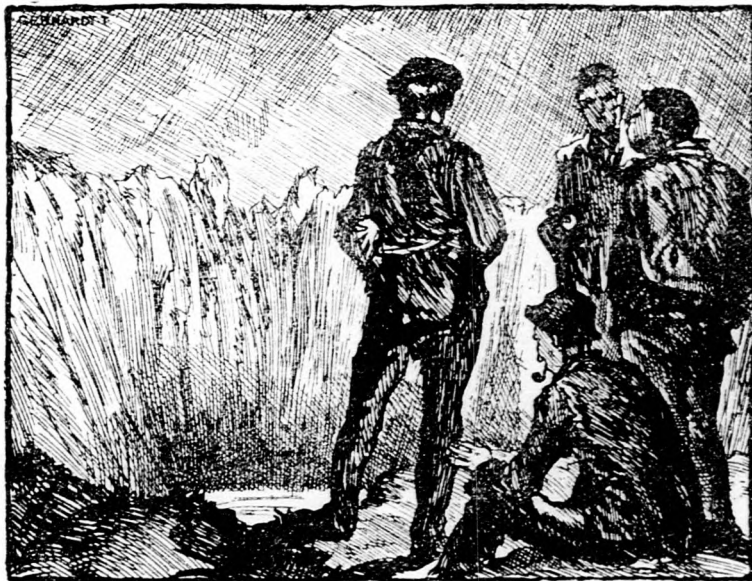
— Bocsánat, — mondotta Jim és utánahajolt.

— Pár perc múltán a csatorna bejáratához érünk, — mondotta a mérnök s azzal órájáért nyult.

— Hová lett az óram?!... Kilopták!...

A szőkehajú vasvilla-szemekkel nézett Jimre, de az egykedvűen, ártatlan szemmel bámult az égre.

Megérkeztek a munka színhelyére. Egy friss erdőirtáson voltak. A forrás azelőtt meredek sziklafal réseiből bugyogott ki, most embermagasságú alagútbejárat sötétlett a forrás helyén és az erecske abból csörgedezett. Az irtáson serény munka folyt.

A tó.

Rejtvény.

Beküldte: Esztári Közművelődési Egyesület.

(Az alábbi betűrejtvényeket a «Vasárnap» második pályázatára küldötték be.)

Knűszel notaraka gye najánydnim ah.
Knűtezmen ággodlob gém kűjtohet gyu kacs.

(Beküldte: Kuruczleky Imréné.)

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 10-ik számunkban közöljük.

O t S
×
(Beküldte: Sz. Máthé Lajos Kísújszállás)

A 4. számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

Képrejtvény: **Eső után késő a köpenyeg.**1. Betűrejtvény: **Félemelet.**2. Betűrejtvény: **Sirok között virágok is nőnek.**

Megfejtették: Fejes György, Spitzer Rózsi, Tamás Ferenc, Szabó László, ifj. Sz. Máthé Lajos, Sándor Károly, Szijjártó Szabó Benjamin, Jankovich Györgyné, ifj. Asbóth József, Illés Ferenc, ifj. Sály István, Ágoston József, Aranyos István, Hupka István, özv. Kuruczleky Imréné, Baranyai István, Tóth Károly, ifj. Ritecz István, Kis-Solti Hangya, Srágli Sándor, Bálint Zoltán, ifj. Kigyós Ferenc, Schneider Józsefné, Csáti István, ifj. Virok Péter és István, Virok Ilonka, Csóti Jenő, Kuzder Gyula, Sivák István, Jakab Gábor, Szobek Lóránd, Boros Mihály, ifj. Beczö Sándor, ifj. Varga József, Sipos Herminke, Király Lajos, Somogyi Vilyke, Szabó Kékes Antal, Kiss Nagy Sándor, Jáger Jánosné, ifj. Nagy Lajos, Nagy K. Lajos, Németh István, Keresztés Lajos, Csiga Gyula, Sipos Róza és Margit, ifj. Nagy József, Vajda Mihály, Kún János és Etelka.

Jutalomkönyvet nyertek: **Jankovich Györgyné (Csóti), Szijjártó Szabó Benjamin (Szentés), Sándor Károly (Hajduszoboszló), Szabó László (Kaba), Spitzer Rózsi (Fajs), ifj. Varga József (Homokszentgyörgy), ifj. Beczö Sándor (Solt), Boross Mihály (Eger), Sipos Róza (Kaba), Jáger Jánosné (Solt).**

A 5. számban közölt rejtvény megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövőheti számunkban közöljük.

Magyarországi képviselet:

STERNBERG
királyi udvari hangszergyár

Budapest, Rákóczi-út 60.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóekék, fűkaszálók,

marokrakó és kéveköto aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcséplőkészletek,
szecskavágók, répavágók, daralók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

KERÉKPÁR

alkatrészeket, a létező összes kerékpárokhoz gummitak nagy-bani gyári áron szállítunk:

LÁNGY. ÉS FIA

kerékpár nagykereskedők

Arjegyzék ingyen. Budapest, József-körút 41.

Necsak olvassuk, hanem ter-
jesszük is a magyar gazdák és
földművesek egyetlen napilapját

az **UJ BARÁZDÁT**

és legszebb képes hetilapját a

„VASÁRNAP“-ot.

Brillánst, ékszent, gyöngyöt

mindenképp drágábban vesz (Teréz-templ. SZÉKELY E., Király-utca 51. szemben.)

Olcsóbb lett

a szőlőpermetező
75%-kal.Kérje ingyen új
árjegyzékemet!KIRÁLY ALAJOS UTÓDA
KIRÁLY SÁNDORelső magyar szőlőgazda-
sági gépgyára Budapest,
VI., Felsőerdősor 6. sz.
Telefon: 71-50.

Hungária drótfonat

a legjobb kerítés. Kérjen árajánlatot

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyártól

Budapest, Üllői-út 48/27.

A „HANGYA“

vidéki szövetkezeteinek tagjai a legjutányosabb árak mellett szerezhetik be ruházati cikkeiket, miért is ajánlatos, hogy

a kigazda és földműves úgy a saját, valamint a családtagjainak ruhászükségletét

mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, fiú- és gyermekruhák, férfi és női kötött kabátok, swetterek, férfi, női és gyermekharisnyák, szövet- és kelmeárúkat

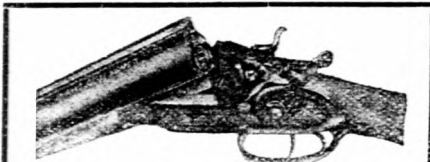
a „Hangya“ vidéki szövetkezetei útján szerezze be.

Legjobban az jár, aki az

„Uj Barázdá“-ban és a

„Vasárnap“-ban hirdet.

Vörösaréz pálinkafőző-üstök
és vörösaréz mosó-üstök rak-
táron mindenféle kivitelben
Máthé András rézmű-
árgyár
Ujpest, Károly-utca 11. sz.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő

Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyverjavítást, átalakítást és felújítást.

Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket.

Legjobb minőségű
mindennemű golyós-, sörétesöltények, löszerek.

Szakorvosai-rendelő vér- és neml betegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!

Rendelés egész nap.

VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókusall szemben.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi áron szerezhetők be a

„HANGYA“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Tehénbőrscizmák, boxscizmák, munkáscipők nagy választékban.